

Obsah

Obsah	108
české a anglickou terminologii	96
Elektrofisiologická kardiologie	97
Angiografické vyšetření	97
Unikátní onfánských signálů a parametrů	97
Zádava ohledu k kardiovaskulárnímu onfánskému syndromu (Kvartálka S.)	98
Základní metodika rozmíšlení	99
Rezistenta rezuscitace	99
Terapie závraty v období rekonvalescence	100
Terapie fibrilace krví	100
Změny dle klinických indikátorů	100
Terapie elektroenzymatického růstu	100
Terapie kardiopulmonálního syndromu	100
po kardiopulmonálním syndromu	100
Farmakoterapie sinusových arytmii	100
Léků užívaných k podporování srdečního rytmu	100
Krevního oběhu imunitních	100
Rakovinové onemocnění s výskytem v kardiopulmonálním syndromu	100
Kardiopulmonální syndrom	100
PŘEDMLUVA	V
AUTORSKÝ KOLEKTIV	VI
I. OBECNÁ ČÁST	
1. HISTORIE ČESKÉHO VNITŘNÍHO LÉKAŘSTVÍ (V. Jirásek)	3
2. ÚVOD DO VNITŘNÍHO LÉKAŘSTVÍ (P. Kleiner)	9
2.1. Vyšetření nemocného	9
2.2. Diagnóza	10
2.3. Terapie vnitřních nemocí	10
2.4. Ekonomická hlediska při diagnostice a terapii	11
3. ZÁKLADY KLINICKÉ FARMAKOLOGIE (F. Perlík)	
3.1. Farmakokinetické principy dávkování léčiv	13
3.1.1. Závislost účinku na koncentraci léčiva	16
3.1.2. Biotransformace léčiv	17
3.2. Individualizace dávkování	17
3.2.1. Choroby ledvin	18
3.2.2. Choroby jater	19
3.2.3. Srdeční a oběhové selhání	20
3.2.4. Vliv onemocnění na vazbu léčiv na bílkoviny v séru	20
3.3. Klinické využití stanovení koncentrace léčiv	20
3.4. Interakce léčiv	21
3.5. Farmakoterapie ve stáří	22
3.6. Nežádoucí účinky léčiv	23
3.7. Klinické hodnocení účinnosti a bezpečnosti léčiv	24
4. KLINICKÁ ONKOLOGIE (P. Kleiner)	
4.1. Patofyziologický úvod	27
4.1.1. Nádorový růst	27
4.1.2. Možnosti ovlivnění nádorového růstu	28
4.2. Epidemiologie nádorů	29
4.3. Diagnostika nádorů	30
4.3.1. Základní diagnostické metody	30
4.3.2. Posouzení rozsahu onemocnění (»staging«)	32
4.3.3. Klasifikační systém TNM	32
4.3.4. Určení zbytkové nádorové populace	32
4.3.5. Posuzování léčebné odpovědi	33
4.4. Léčba nádorových onemocnění	34
4.4.1. Chirurgická léčba	34
4.4.2. Léčba zářením	34
4.4.3. Chemoterapie	35
4.4.3.1. Adjuvantní a neoadjuvantní chemoterapie	39
4.4.3.2. Různé možnosti posílení účinnosti chemoterapie	39
4.4.4. Hormonální léčba	40
4.4.5. Imunoterapie	41
4.4.6. Léčebné uplatnění regulátorů biologické odpovědi	42
4.5. Nežádoucí účinky protinádorové léčby	43
4.6. Nejzávažnější nežádoucí účinky cytostatik a jejich léčba	44
4.6.1. Poškození krvetvorby	44
4.6.2. Gastrointestinální toxicita	45
4.6.3. Poškození kůže a kožních adnex	46
4.6.4. Poškození plic	46
4.6.5. Poškození srdce	47
4.6.6. Poškození ledvin a močového ústrojí	47
4.6.7. Méně časté projevy toxicity	47
4.7. Paliativní léčba	48
4.7.1. Terapie nádorových výpotků	48
4.7.2. Terapie metastáz v CNS	48
4.7.3. Terapie jaterních metastáz	48
4.7.4. Terapie kostních metastáz	49
4.7.5. Terapie syndromu horní duté žily	49
4.8. Doplňková a podpůrná léčba	49
4.8.1. Infekční komplikace	49
4.8.2. Terapie infekčních komplikací	49
4.8.3. Nutriční deficit	50
4.8.4. Terapie nutričního deficitu	50

4.8.3.	Metabolické poruchy	51	6.4.	Zvláštnosti chorob ve stáří	73	
	Terapie metabolických poruch	51		■ Oligosymptomatologie a mikrosymptomatologie	73	
4.8.4.	Bolest u onkologických nemocných	51		■ Polymorbidita	74	
	Terapie bolesti	52		■ Symptomatologie vzdáleného orgánu	74	
4.9.	Rizika tzv. alternativní medicíny v onkologii	53	6.5.	Zvláštnosti fyzikálního vyšetření ve stáří	74	
4.10.	Prevence nádorových onemocnění	54	6.6.	Farmakoterapie	74	
5. KLINICKÁ IMUNOLOGIE (T. Fučíková)						
5.1.	Fyziologie imunitního systému (T. Fučíková)	55	6.7.	Některé zvláštní zdravotní problémy ve stáří	75	
5.1.1.	Imunitní reakce	55		■ Instabilita (závratě, pády, nejistá chůze)	75	
5.1.2.	Buňky imunitního systému	55		■ Porucha termoregulace	75	
5.1.3.	Lymfatické orgány	56		Hypotermie	75	
5.1.4.	Nespecifická imunita	56		Hypertermie	75	
	Komplementový systém	56		■ Dělirantní stav	76	
	Fagocytoza	57		■ Dušnost a nevýkonnost ve stáří	76	
	NK-buňky (přirozené cytotoxické buňky)	57		■ Imobilizační (hypomobilizační) syndrom	76	
5.1.5.	Specifická imunita	58		■ Dehydratace	76	
	HLA systém	58		■ »Nejasná dekompenzace zdravotně sociálního stavu«	77	
	T-lymfocyty	59				
	B-lymfocyty	60				
	Imunoglobuliny (protilátky)	60				
5.1.6.	Cytokiny	60				
	Interleukiny	61				
	Hematopoetické růstové faktory	61				
	Interferony	61				
	Jiné regulační cytokiny	62				
5.2.	Imunopatologické reakce (T. Fučíková)	62	7.1.	Vymezení pojmu	79	
5.2.1.	Adhezivní molekuly	63	7.2.	Ucelená rehabilitace osob se zdravotním postižením	79	
5.2.2.	Reakce časné přecitlivělosti	63	7.3.	Rehabilitační lékařství a profese, které se na něm podílejí	80	
	Cytotoxická reakce zprostředkovaná protilátkami	64	7.4.	Základní metody rehabilitační medicíny	81	
5.2.3.	Reakce zprostředkovaná imunokomplexy	64	7.4.1.	Diagnostické prostředky	81	
5.2.4.	Reakce pozdní (oddálené) přecitlivělosti	65	7.4.2.	Terapeutické prostředky	81	
5.2.5.	Reakce způsobené antireceptorovými protilátkami	65	7.5.	Balneologie a organizace lázeňské péče	82	
5.3.	Protinádorová imunita (J. Bartuňková)	66				
5.3.1.	Imunitní reakce na nádorovou buňku	66	II. SPECIÁLNÍ ČÁST			
5.3.2.	Protinádorové imunitní mechanismy	66				
5.4.	Transplantaciální imunita (J. Bartuňková)	67				
5.4.1.	Orgánové transplantace	67	8. KARDIOLOGIE (K. Horký)			
5.4.2.	Transplantace krvetvorných buněk	68				
5.5.	Imunologické vyšetření (T. Fučíková)	68				
5.5.1.	Orientalní imunologická vyšetření	68	8.1.	Přehled fyziologie srdece a krevního oběhu (M. Aschermann)	85	
5.5.2.	Imunologické metody první volby	69	8.1.1.	Základní poznatky o srdeční funkci	85	
5.5.3.	Specializovaná imunologická vyšetření	69		Fáze srdečního cyklu	85	
5.5.4.	Vyšetření nespecifické imunity a některá specializovaná vyšetření	70	8.1.2.	Srdce kontrakce	85	
				Parametry srdeční funkce	86	
				■ Hodnoty tlakové	86	
				■ Hodnoty objemové	87	
				Parametry funkce systolické	88	
				Parametry funkce diastolické	88	
				Funkce krevního oběhu v klidu	88	
				Nervová regulace srdeční činnosti	89	
				Sympatická nervová regulace	89	
				Parasympatická nervová regulace	90	
6. GERIATRIE (Z. Kalvach)			8.2.	Vyšetřovací metody v kardiologii (J. Vojáček, J. Bultaš, J. Hradec)	90	
6.1.	Geriatrie a týmová péče o seniory	71	8.2.1.	Ambulantní monitorování EKG a krevního tlaku	90	
	■ Vymezení a členění stáří	71	8.2.2.	Zářezové testy	91	
6.2.	Stárnutí a involuční změny	71	8.2.2.	Echokardiografie	91	
	■ Některé klinicky významné změny a jejich důsledky	72	8.2.3.	Základní metody	92	
				Speciální metody	95	
6.3.	Multidimensionální geriatrický přístup	72				
	■ Funkční hodnocení	73				
	■ Posouzení psychického stavu	73				
	■ Sociální diagnostika	73				
	■ Syndrom týrání a zanedbávání	73				

15.5.1.	Primární glomerulopatie	597	15.12.	Akutní selhání ledvin (J. Žabka)	621
15.5.1.1.	Akutní endokapilární glomerulonefritida	597	15.12.1.	Přičiny ARS	621
15.5.1.2.	Rychle progredující glomerulonefritidy	598	15.12.1.1.	Prerénální ARS	622
	■ Antirenální glomerulonefritida a Goodpastureův syndrom	599	15.12.1.2.	Renální (vnitřní) ARS	623
15.5.1.3.	Chronicke glomerulonefritidy	600		■ Ischemické ARS	623
	■ Idiopatický nefrotický syndrom (minimální změny a fokálně segmentální glomeruloskleróza)	600		■ Nefrotoxicke ARS	624
	■ Membranózní nefropatie	601	15.12.1.3.	Postrenální typ ARS	626
	■ IgA nefropatie	602	15.12.2.	Laboratorní diagnostika	626
	■ Membranoproliferativní glomerulonefritida	603	15.12.3.	Terapie ARS	627
15.5.2.	Sekundární glomerulopatie	603		Medikamentózní terapie	627
15.5.2.1.	Diabetická nefropatie	603		Dietoterapie	628
15.5.2.2.	Amyloidóza ledvin	605		Dialyzační terapie	629
15.5.2.3.	Systémové vaskulitidy s postižením ledvin	605	15.12.4.	Prognóza a komplikace	630
	■ Wegenerova granulomatóza	605	15.12.5.	Prevence ARS	630
	■ Mikroskopická polyyteritiida	605			
	■ Syndrom Churga a Strausssové	605			
	■ Henochova-Schönleinova purpura	605			
15.5.2.4.	Postižení ledvin u dalších systémových chorob	605	15.13.	Chronické selhání ledvin (V. Teplan)	630
	■ Systémový lupus erythematoses	605	15.13.1.	Patofyziologie	631
	■ Sklerodermie – systémová skleróza	607		Funkční adaptace reziduálních nefronů	631
	■ Sjögrenův syndrom	607		Reziduální diureza	631
	■ Esenciální smíšená kryoglobulinémie	607		Poruchy acidobazické rovnováhy	632
	■ Sarkoidóza	607		Metabolismus bílkovin a aminokyselin	632
				Metabolismus sachardů	632
				Metabolismus lipidů	633
15.6.	Infekce močových cest (M. Merta)	608		Klinický obraz	633
Etiologie		608		Průběh	634
Patogeneze		608	15.13.3.	Komplikace	634
Laboratorní diagnostické metody		609	15.13.4.	Kardiovaskulární komplikace	634
Klinický obraz		609		Poškození nervového systému	634
Terapie		610	15.13.5.	Terapie	635
				Upráva příjmu proteinů a energie	635
15.7.	Tubulointersticiální nefritidy	610		Upráva příjmu tekutin a natria	635
(M. Merta)				Upráva příjmu kalia	636
15.7.1.	Akutní (bakteriální) intersticiální nefritida (akutní pyelonefritida)	611		Upráva acidobazické rovnováhy	636
	■ Akutní abakteriální intersticiální nefritida	611		Upráva poruchy kalciofosfátového metabolismu	636
15.7.2.	Chronické tubulointersticiální nefritidy	612		Upráva krevního obrazu	636
	■ Chronická bakteriální intersticiální nefritida (chronická pyelonefritida)	612		Terapie arteriální hypertenze	636
	■ Vezikourerální reflux a refluxová nefropatie	612		Dialyzační terapie	637
	■ Analgetická nefropatie	613	15.14.	Očišťovací metody (J. Lachmanová)	637
	■ Další příčiny chronické tubulointersticiální nefritidy	613	15.14.1.	Hemodialýza	637
15.7.3.	Vzácnější infekce ledvin a močových cest	614		Technické aspekty hemodialýzy	637
15.7.4.	Cystická onemocnění dřeně ledviny	614	15.14.1.1.	Cévní průstupy	638
15.8.	Urolitíaza (V. Tesař)	615		Indikace k hemodialýze	639
15.9.	Nádory ledvin (V. Tesař)	616		Indikace k akutní hemodialýze	639
15.10.	Ledviny a hypertenze (J. Žabka)	617		Indikace nemocných k pravidelnému dialyzačnímu léčení	639
15.10.1.	Sekundární renální hypertenze	618		Hodnocení adekvátnosti dialýzy	639
15.10.1.1.	Renovaskulární hypertenze	618	15.14.1.2.	Taktika hemodialýzy	640
15.10.1.2.	Renální parenchymatové hypertenze	619	15.14.1.3.	Komplikace	640
15.10.1.3.	Systémová arteriální hypertenze jako primární příčina poškození ledvin	620	15.14.2.	Komplikace při hemodialýze	640
				Komplikace dialyzační terapie	641
15.11.	Ledviny a těhotenství (V. Tesař)	620		Peritoneální dialýza	643
15.11.1.	Nemoci ledvin v graviditě	620		Technika PD	643
15.11.2.	Hypertenze indukovaná těhotenstvím a preeklampsie	620	15.14.3.	Indikace chronické PD	644
15.11.3.	Kontraindikace gravidity u nemocí ledvin	621	15.14.4.	Kontraindikace chronické PD	644
			15.14.5.	Komplikace PD	644
				Kontinuální metody	644
				Hemoperfúze	645
				Plazmaferéza	645
15.15.	Transplantace ledvin (Š. Vítka)	646	15.15.	Transplantace ledvin (Š. Vítka)	646
15.15.1.	Indikace k transplantaci ledviny	646	15.15.1.	Indikace k transplantaci ledviny	646
15.15.2.	Dárci ledvin a jejich výběr	646	15.15.2.	Chirurgické techniky odberu a transplantace ledvin	647
15.15.3.	Chirurgické techniky odberu a transplantace ledvin	647	15.15.4.	Transplantace ledviny	647
			15.15.5.	Transplantaci imunologie	647
				Imunosuprese po transplantaci ledviny	647
			15.15.6.	Komplikace transplantaci ledvin	648
				Casné komplikace transplantaci ledvin	648
			15.15.7.	Pozdní komplikace transplantací ledvin	649
				Výsledky transplantací ledvin	649

16. PORUCHY METABOLISMU A VÝŽIVY <i>(P. Klener)</i>			
16.1. Poruchy acidobazické rovnováhy a jejich léčba (<i>V. Palička, Z. Žadák</i>)	651	16.4.6. Porphyria cutanea tarda	675
Úvod	651	16.4.7. Některé stavy spojené s porfirinurii	678
Anion gap (aniontová mezera)	651	16.5. Porucha metabolismu purinů <i>(P. Klener)</i>	678
16.1.1. Různé formy acidózy a alkalozy	652	■ Patofyziologické poznámky	678
Metabolická (nerespirační) acidóza	652	Hyperurikémie	678
Metabolická (nerespirační) alkaloza	652	Dna	679
Respirační acidóza	653	Syndrom nádorového rozpadu	679
Respirační alkaloza	653	16.6. Malnutrice a umělá výživa (<i>Z. Žadák</i>)	680
16.1.2. Kompenzační reakce organismu na poruchy acidobazické rovnováhy	653	16.6.1. Malnutrice (podvýživa)	680
Respirační odpověď	653	16.6.1.1. Stanovení potřeby energie	682
Renální odpověď	653	16.6.1.2. Stanovení potřeby základních živin	683
16.1.3. Obecná pravidla úpravy acidobazické rovnováhy	654	■ Stanovení potřeby aminokyselin a dusiková bilance	683
16.2. Poruchy vodního a elektrolytového hospodářství (<i>Z. Žadák</i>)	654	Aminokyseliny	683
Složení vnitřního prostředí	654	■ Stanovení potřeby sacharidů	684
Rozdělení tělesné vody	654	■ Stanovení potřeby tuků	685
Patologické změny ve vodním a elektrolytovém hospodářství	654	■ Využití specifických nutričních substrátů	686
16.2.1. Dehydratace	655	16.6.1.3. Stanovení potřeby iontů a vody	687
Izotonická hypovolémie (izotonická dehydratace)	655	16.6.1.4. Potřeba stopových prvků a vitamínů	687
Hypotonická hypovolémie (hypotonická dehydratace)	655	Stopové prvky	687
Hypertonická hypovolémie (hypertonická dehydratace)	655	Potřeba vitaminů	688
16.2.2. Hyperhydratace	655	Umělá výživa	688
Izotonická hypervolémie (izotonická hyperhydratace)	655	■ Obecná charakteristika enterální výživy	689
Hypotonická hypervolémie (hypotonická hyperhydratace)	655	■ Technika podávání enterální výživy	690
Hypertonická hypervolémie (hypertonická hyperhydratace)	656	■ Enterální výživy farmaceutického charakteru	691
16.2.3. Poruchy metabolismu sodíku	656	Enterální tekuté výživy určené k zajištění nutričních potřeb nemocného (enterální přípravky nutriční)	691
Zvětšení zásoba sodíku	656	Orgánové specifické enterální tekuté výživy (enterální lečebné přípravky)	692
Hypernatremie	656	Enterální výživy obohacené vlákninou	693
Deficit sodíku	657	Parenterální výživa	695
Hyponatremie	657	■ Stanovení potřeby nutričních substrátů a skladby parenterální výživy	695
16.2.4. Poruchy metabolismu draslíku	658	■ Podání parenterální výživy systémem »all-in-one«	696
Hyperkalémie a zvýšená zásoba draslíku	658	Složení směsi »all-in-one« a její typy	696
Hypokalémie	659	Příprava a kontrola směsi »all-in-one«	697
16.2.5. Poruchy metabolismu chloridů	659	■ Přístup do žilního systému a péče o katétr	698
Hyperchlorémie a zvýšení zásob chloridů	660	Výběr cesty do žilního systému pro parenterální výživu	698
Deficit chloridů	660	Technika přístupu do centrálního žilního systému	698
16.2.6. Poruchy metabolismu fosforu	660	Přístup do centrálního žilního systému	699
Hyperfosfatémie	660	■ Komplikace parenterální výživy a jejich prevence	699
Hypofosfatémie	660	Mechanické komplikace	699
16.2.7. Poruchy metabolismu hořčíku	661	Metabolické komplikace	700
Hypermagnezémie	661	Infekční komplikace parenterální výživy	702
Hypomagnezémie	662		
16.2.8. Poruchy metabolismu vápníku	662		
Hyperkalcémie	663		
Hypokalcémie	663		
16.3. Metabolické kostní nemoci (<i>P. Broulik</i>)	663		
■ Anatomické a patofyziologické poznámky	663		
16.3.1. Osteoporóza	664		
16.3.2. Osteomalacie	669		
16.3.3. Hyperparatyreózní osteodystrofie	671		
Pagetova kostní choroba	671		
16.4. Porfyrie (<i>M. Kaláb</i>)	671	16.7. Poruchy z nedostatku vitamínů a stopových prvků (<i>Z. Žadák</i>)	702
Kongenitální erythropoetická porfyrie	672	Vitaminý	703
16.4.2. Erytrohepatální (erytropoetická) protoporfyrice	673	■ Vitaminý rozpustné v tucích	703
Akutní intermitentní porfyrie	674	Vitamin D	703
Porphyria variegata	675	Vitamin A (retinol)	703
Hereditární koproporfyrice	675	Vitamin E	703
		Vitamin K	704
		■ Vitaminý rozpustné ve vodě	704
		Thiamin – vitamin B ₁	704
		Riboflavin – vitamin B ₂	704
		Pyridoxin – vitamin B ₆	704
		Niacin	704
		Listová kyselina	705
		Kobalamín – vitamin B ₁₂	705
		Biotin	705
		Askorbová kyselina – vitamin C	705

16.7.2.	Esenčiální anorganické mikronutrienty	705	
	■ Zinek	705	16.10.5. Porušená tolerance glukózy a vzácné typy diabetes mellitus
	■ Měď	706	16.10.6. Akutní komplikace diabetes mellitus
	■ Železo	706	16.10.6.1. Hyperglykémické ketoacidotické kóma
	■ Mangan	707	16.10.6.2. Hyperglykémický hyperosmární neketoacidotické kóma
	■ Selen	707	16.10.6.3. Laktacidotické kóma
	■ Chróm	707	16.10.6.4. Hyponglykémie a hypoglykémické kóma
	■ Molybden	707	16.10.7. Chronicke komplikace diabetes mellitus
16.8.	Obezita (V. Hainer)	708	16.10.7.1. Renální komplikace
	Lipogeneze	708	Další postižení ledvin u diabetiků
	Lipolýza	708	16.10.7.2. Oční komplikace diabetes mellitus
16.8.1.	Etiologie a patogeneze	708	■ Diabetická retinopatie
	Energetický příjem	709	■ Další oční komplikace diabetu
	Energetický výdej	710	16.10.7.3. Diabetická polyneuropatie
	Dědičné faktory a obezita	710	16.10.7.4. Diabetická noha
16.8.2.	Endokrinopatie a obezita	710	16.10.7.5. Gastrointestinální komplikace diabetes mellitus
	Klinický obraz a diagnostika	710	
	Vyšetření obezijního pacienta	711	
	Hodnocení stupně obezity	711	
	Hodnocení distribuce tuku	712	
	Stanovení energetického průjmu	712	
	Stanovení energetického výdeje a utilization energetických substrátů	712	
	Laboratorní a pomocná vyšetření	713	
	Psychologické vyšetření	713	
16.8.3.	Komplikace obezity	713	
16.8.4.	Terapie obezity	714	
16.8.4.1.	Dílní terapie obezity	715	
16.8.4.2.	Kognitivní behaviorní terapie obezity	716	
16.8.4.3.	Pohybová aktivita v terapii obezity	716	
16.8.4.4.	Farmakoterapie obezity	716	
	■ Anorexika	717	
	■ Katecholaminergní anorexika	717	
	■ Serotoninergní anorexika	717	
	■ Serotoninergní a katecholaminergní anorexika	717	
	■ Termogenická farmaka	717	
	■ Léky ovlivňující vstřebávání tuků ve střevě	717	
	■ Léky, které nejsou primárně určeny k terapii obezity	718	
16.8.4.5.	Chirurgická terapie obezity	718	
16.8.4.6.	Dluhodobá úspěšnost terapie obezity	718	
16.8.5.	Prevence obezity	718	
16.9.	Hyperlipoproteinémie a ateroskleróza (R. Česka)	719	
16.9.1.	Ateroskleróza	719	
16.9.2.	Hyperlipoproteinémie	720	
	Lipidy, lipoproteiny a apolipoproteiny	721	
	■ Primární, familiární hyperlipoproteinémie	721	
	■ Sekundární hyperlipoproteinémie	722	
	■ Terapie hyperlipoproteinémí	723	
	Režimová opatření	723	
	Dílní opatření	723	
	Farmakoterapie	723	
	Kombinovaná terapie	724	
	Výběr hypolipidemika pro jednotlivé typy HLP	725	
16.10.	Diabetes mellitus (M. Anděl)	725	
	■ Anatomočeská a patofyzioligické poznámky	725	
	Langerhansovy ostrůvky pankreatu	725	
	Inzulin	726	
	Glukagon	726	
	Vliv inzulinu a glukagonu na produkci ketolátek	727	
16.10.1.	Diabetes mellitus 1. typu	727	
16.10.2.	Diabetes mellitus 2. typu	731	
	Výchova (edukace) nemocných	733	
16.10.3.	Sekundární diabetes mellitus	734	
16.10.4.	Gestátní diabetes	734	
			17. ENDOKRINOLOGIE (J. Marek)
17.1.	Obecný přehled poruch vnitřní sekrece (V. Schreiber)	743	
17.1.1.	Přehled hlavních hormonů	743	
17.1.1.1.	Žlázové hormony	743	
	Štítová žláza	743	
	Přísnitá těla	745	
	Langerhansovy ostrůvky pankreatu	745	
	Dření nadledvin	746	
	Neurohypofýza	746	
	Epifýza	747	
	Hypotalamus	747	
	Adenohypofýza	747	
	Kůra nadledvin	748	
	Ovaria	748	
	Testes	748	
17.1.1.2.	Tkáňové hormony	748	
17.1.2.	Příčiny poruch endokrinních žláz	749	
17.1.3.	Klasifikace endokrinních poruch	750	
17.2.	Choroby hypotalamo-hypofyzárního systému (J. Marek)	750	
17.2.1.	Anatomické a fyziologické poznámky	750	
17.2.2.	Hypotalamické hyperfunkční syndromy	752	
	Pubertas praecox	752	
	Hypotalamické hypofunkční syndromy	753	
	Diabetes insipidus centralis	753	
	Hypotalamický hypopituitarismus	754	
	Endokrinologická symptomatologie při mentální anorexií	755	
	Choroby hypofýzy	755	
17.2.4.1.	Hypopituitarismus při chorobách hypofýzy	755	
	Expanzivní procesy hypofýzy	756	
	Afunkční adenomy hypofýzy	757	
	Akromegalie a gigantismus	758	
	Prolaktinom	759	
	Cushingova choroba centrální etiologie	761	
	Adenomy z tyreotropních buněk	762	
	Adenomy z gonadotropních buněk	762	
17.2.4.3.	Lymfocytová hypofyzitida	763	
17.3.	Choroby štítné žlázy (Z. Límanová)	763	
17.3.1.	Anatomické a fyziologické poznámky	763	
	Regulační činnosti štítné žlázy	764	
	Syntéza hormonů štítné žlázy	764	
	Výseřovací metody	764	
	Struma	765	
	Hyperthyreóza	767	
	Gravesova-Basedowova choroba	767	
	Toxicický adenom štítné žlázy	770	
	Polynodózní toxicická struma	771	
	Tyreotoxická krize	771	

17.3.5.	Hypotyreóza	771	17.7.2.3.	Primární poruchy vaječníků	797
	Periferní (primární) hypotyreóza	771		Turnerův syndrom	797
	Centrální hypotyreóza	773		Předčasně ovariální selhání	797
	Myxedémové kóma	773	17.7.2.4.	Centrální poruchy funkce vaječníků	797
17.3.6.	Záněty štítné žlázy	774		Hypogonadotropní hypogonadismus	797
	Akutní tyreoiditida	774		Hyperprolaktinémie	798
	Subakutní tyreoiditida	774	17.7.2.5.	Poruchy funkce vaječníků spojené s hypersekrecí androgenů	798
	Chronická tyreoiditida autoimmunního původu	774		Syndrom polycystických vaječníků (Steinův-Leventhalův syndrom)	798
	Fibrózní tyreoiditida	775		Hyperplazie nadledvin manifestující se až v dospělosti	798
17.3.7.	Nádory štítné žlázy	775	17.7.2.6.	Hirsutismus	798
	■ Benigní nádory	775		Nádory vaječníků	799
	■ Maligní nádory	775	17.8.	Endokrinologie trávícího ústrojí	799
	Diferencované karcinomy – papilární a folikulární	775	(<i>J. Skrha</i>)		
	Anaplastický karcinom	777	17.8.1.	Fiziologie gastrointestinálních hormonů	799
	Medulární karcinom	777	17.8.2.	Stavy s patologickou produkcí gastrointestinálních hormonů	800
	Ostatní maligní nádory	777		Nádor produkovající inzulín	801
17.4.	Choroby příštitných tělesek (P. Broulík)	777		Nádor produkovající gastrin	801
17.4.1.	Anatomické a fyziologické poznámky	777		Nádor produkovající VIP	801
17.4.2.	Primární hyperparatyreóza	778		Nádor produkovající glukagon	802
17.4.3.	Sekundární hyperparatyreóza	781		Nádor produkovající somatostatin (somatostatinom)	802
17.4.4.	Hypoparatyreóza	781		Karcinoid	802
17.4.5.	Pseudohypoparatyreóza	782	17.9.	Polyglandulární syndromy (J. Marek)	803
17.5.	Choroby kůry nadledvin (J. Widimský)	783	17.9.1.	Mnohočetné endokrinní adenomatózy	803
17.5.1.	Anatomické a fyziologické poznámky	783		Mnohočetná endokrinní adenomatóza typu I (MEA I) – Wermerův syndrom	803
17.5.2.	Adrenokortikální nedostatečnost	784		Mnohočetná endokrinní adenomatóza typu IIa (MEA IIa)	
	Akutní adrenokortikální krize	785		– Sippleův syndrom	804
	Chronická primární adrenokortikální nedostatečnost (Addisonova nemoc)	786	17.9.2.	Mnohočetná endokrinní adenomatóza typu IIb (MEA IIb)	804
	Nadledvinová nedostatečnost v důsledku enzymové blokády	786		Polyglandulární autoimunitní endokrinní syndrom (PAES)	805
	Sekundární adrenokortikální nedostatečnost	786		Polyglandulární autoimunitní syndrom I. typu	805
	Iatrogenní hypokortikalismus	786		Polyglandulární autoimunitní syndrom II. typu	806
17.5.3.	Adrenokortikální hyperfunkce	787	17.10.	Endokrinologie maligních onemocnění	806
	Hyperkortizolismus – Cushingův syndrom	787	(<i>J. Marek</i>)		
	Primární hyperaldosteronismus	788	17.10.1.	Ektopická sekrece hormonů maligními nádory	806
17.5.4.	Dysfunkce nadledvin – adrenogenitální syndrom	790		Paraneoplastický Cushingův syndrom	807
17.6.	Choroby dřeně nadledvin (J. Widimský)	791		Syndrom nadměrné sekrece antidiuretického hormonu	807
17.6.1.	Hyperfunkce – feochromocytom	791		Hyperkalcemický syndrom	808
17.6.2.	Hypofunkce dřeně nadledvin	792	17.10.2.	Hormonálně dependenční nádory	808
17.6.3.	At funkční nádory nadledvin	793		Karcinom prsu u žen	808
17.7.	Gonády a poruchy reprodukce (V. Hána)	793		Karcinom prsu u mužů	809
17.7.1.	Varlatá	793		Karcinom prostaty	809
17.7.1.1.	Anatomické a fyziologické poznámky	793		Karcinom endometria	809
17.7.1.2.	Výšetření funkce varlat	794	17.11.	Nespecifická endokrinní terapie	809
17.7.1.3.	Primární poruchy varlat	794	(<i>J. Marek</i>)		
	Obstrukční anorchie	794	17.11.1.	Terapie glukokortikoidy	809
	Kryptorchismus	794		Intenzivní krátkodobá terapie glukokortikoidy	809
	Klinefelterův syndrom	794	17.11.2.	Prolongovaná terapie glukokortikoidy	810
	Selhání funkce semenotvorných kanálků v dospělosti	795		Terapie anabolickými steroidy	811
	Pokles funkce Leydigových buněk v dospělosti a stáří, climacterium virile	795	18.	REVMATOLOGIE (K. Pavelka)	
17.7.1.4.	Centrální (hypotalamo-hypofyzární) příčiny poruch funkce varlat	795	18.1.	Klasifikace revmatických onemocnění	
	Hypogonadotropní hypogonadismus	795	(<i>K. Pavelka</i>)		
	Hyperprolaktinémie	795	18.2.	Základní vyšetřovací metody	
17.7.1.5.	Poruchy účinku androgenů	796	(<i>R. Bečvář</i>)		
17.7.1.6.	Porucha funkce varlat při systémových onemocněních	796		Anamnéza	814
17.7.1.7.	Gynekomastie	796	18.2.1.		814
17.7.1.8.	Nádory varlat	796			
17.7.2.	Vaječníky	796			
17.7.2.1.	Anatomické a fyziologické poznámky	796			
17.7.2.2.	Výšetření funkce vaječníků	797			
	Projevy endokrinní poruchy vaječníků	797			

18.2.2.	Klinické vyšetření kloubů a páteře	814	18.12.3.	Mimokloubní revmatismus lokalizovaný	857
18.2.3.	Laboratorní vyšetření	815		■ Entezopatie (syndrom úponových bolestí)	857
18.3.	Difúzní choroby pojivové tkáň	815		■ Burzitidy	858
18.3.1.	Revmatoidní artritida (<i>J. Vencovský</i>)	815		■ Tendinitida a tendosynovitida	858
18.3.2.	Juvenilní chronická artritida	822		■ Syndrom bolestivého ramene	858
18.3.3.	Systémový lupus erythematoses <i>(C. Dostál)</i>	822		■ Tietzův syndrom	859
18.3.4.	Systémová sklerodermie (<i>R. Bečvář</i>)	826		■ Úžinové syndromy	859
18.3.5.	Polymyozitida a dermatomyozitida <i>(J. Vencovský)</i>	828		Syndrom karpálního tunelu	859
18.3.6.	Sjögrenův syndrom (<i>C. Dostál</i>)	829		Úžinové syndromy v jiných lokalizacích	859
18.3.7.	Vaskulitidy (<i>R. Bečvář</i>)	830		Nespecifikované bolesti zad v křížo- bederní oblasti (»low back pain«)	860
18.4.	Spondylartritydy (<i>J. Hrba</i>)	830	18.12.4.	Revmatická horečka (<i>K. Pavelka</i>)	860
18.4.1.	Reaktivní artritida	832			
18.4.2.	Ankylozujucí spondylartritida, Bechtěrova nemoc	833			
18.4.3.	Psoriatická (spondyl) artritida	835			
18.4.4.	Enteropatické spondylartritydy	836			
18.5.	Osteoartróza (<i>K. Pavelka</i>)	836	19. AKUTNÍ OTRAVY (<i>M. Cikrt</i>)		
18.5.1.	Gonartróza	838	19.1.	Přehled nejčastějších otrav	
18.5.2.	Koxartróza	839	(<i>D. Pelclová</i>)	863	
18.5.3.	Osteoartróza drobných kloubů ruky	839			
18.5.4.	Osteoartróza v oblasti páteře	840	19.2.	Obecné zásady terapie akutních otrav	
18.5.5.	Osteoartróza v jiných lokalizacích	840	(<i>H. Neuwirthová</i>)	863	
18.6.	Dna (arthritis urica) (<i>K. Pavelka</i>)	840	19.2.1.	Diagnóza akutní intoxikace	864
18.7.	Infekční artritydy (<i>H. Dejmíková</i>)	842	19.2.2.	Organizační a administrativní opatření	864
18.7.1.	Bakteriální artritydy negonokokové	842	19.2.3.	Hodnocení závažnosti klinického stavu a neodkladná opatření	865
18.7.2.	Infekční artritida gonokoková	843	19.2.4.	Laboratorní vyšetření	865
18.7.3.	Osteoartikulární tuberkulóza	843	19.2.5.	Vyšetření zobrazovacími metodami	865
18.7.4.	Mykotické osteoartikulární infekce	844	19.2.6.	První pomoc a terapie akutních otrav	865
18.7.5.	Virově artritidy	844	■ Symptomatická podpůrná terapie	865	
18.7.6.	Artritida při lymské borrelióze	844	■ Primární eliminace	866	
			■ Antidotá	867	
			■ Eliminační terapie	867	
18.8.	Nádory pohybového aparátu (<i>J. Štolfa</i>)	846	19.3.	Přehled antidot (<i>D. Pelclová</i>)	868
18.8.1.	Primární nádory	846			
18.8.2.	Metastatické postižení kloubních struktur	846	19.4.	Léky (<i>M. Cikrt</i>)	868
■ Artritydy sdružené			19.4.1.	Analgetika, antipyretika (<i>D. Pelclová</i>)	868
s metastázou karcinomu				Paracetamol	868
■ Lymfoproliferativní malignity				Ibuprofen	868
18.8.3.	Synoviální reakce na juxtaartikulární nádory	847		Salicyláty	868
18.8.4.	Paraneoplastické syndromy	847	19.4.2.	Antihistaminka (<i>M. Cikrt</i>)	870
18.8.5.	Vznik zhoubných nádorů při preexistuj- ících difúzních chorobách pojiva	848	19.4.3.	Teofylinové deriváty (<i>M. Cikrt</i>)	870
			19.4.4.	Kardiotonika – digoxin (<i>D. Pelclová</i>)	871
			19.4.5.	Hypnotika, sedativa (<i>D. Pelclová</i>)	871
			19.4.6.	Benzodiazepiny	871
			19.4.7.	Barbituráty	871
			19.4.8.	Psychofarmaka (<i>H. Neuwirthová</i>)	872
				Neuroleptika a cyklická antidepressiva	872
				Psychostimulancia	872
				Analgetika morfinového typu (<i>D. Pelclová</i>)	873
				Další návykové látky (<i>D. Pelclová</i>)	874
				Marihuana a hasič	874
18.9.	Artropatie při endokrinních onemocněních (<i>J. Štolfa</i>)	849	19.5.	Chemické látky (<i>M. Cikrt</i>)	874
18.9.1.	Diabetes mellitus	849	19.5.1.	Oxid uhelnatý (<i>E. Lukáš</i>)	874
18.9.2.	Akromegalie	849	19.5.2.	Sirovodík (<i>E. Lukáš</i>)	874
18.9.3.	Hyperthyroza	850	19.5.3.	Kyanodolík (<i>D. Pelclová</i>)	875
18.9.4.	Hypothyroza	850	19.5.4.	Organická rozpouštědla (<i>D. Pelclová</i>)	875
18.9.5.	Hyperparathyreóza	850	19.5.5.	Etýlalkohol (<i>E. Lukáš</i>)	876
18.9.6.	Hypoparathyreóza	850	19.5.6.	Metylalkohol (<i>E. Lukáš</i>)	876
18.9.7.	Cushingův syndrom	850	19.5.7.	Etýlénglykol a další glykoly (<i>H. Neuwirthová</i>)	877
			19.5.8.	Organofosfáty (<i>E. Lukáš</i>)	877
			19.5.9.	Karbamatové insekticidy (<i>E. Lukáš</i>)	878
			19.5.10.	Methemoglobinizující látky (<i>M. Cikrt</i>)	878
			19.5.11.	Látky dráždící dýchací cesty a plíce (<i>M. Cikrt</i>)	879
18.10.	Nesteroidní antirevmatika (<i>K. Pavelka</i>)	851	19.6.	Houby, rostliny, hadi (<i>D. Pelclová</i>)	880
18.11.	Chirurgická terapie revmatických onemocnění (<i>P. Vavřík</i>)	853	19.6.1.	Houby	880
18.12.	Mimokloubní revmatismus (<i>I. Koudelková</i>)	854		Muchomůrka hlízovitá (zelená) Amanita phalloides	880
18.12.1.	Mimokloubní revmatismus celkový	854			
■ Reaktivní polymyalgie					
■ Fibromyalgie					
■ Chronický únavový syndrom					
18.12.2.	Mimokloubní revmatismus regionální	856			
■ Syndrom vleklých svalových bolestí					
■ Algodystrofický syndrom (syndrom rameno-ruka)					
		857			

19.6.2.	Muchomůrka tygrována Amanita pantherina, muchomůrka červená Amanita muscaria	880	21.2. Malárie	897
Pavučinec plyšový Cortinarius orellanus	880	21.3. Infekce způsobené salmonelami	898	
Rostlínky	881	21.3.1. Brňšíny tyfus (typhus abdominalis)	898	
Dieffenbachie	881	21.3.2. Paratyfy A, B, C	898	
Mahonia cesmínolistá Mahonia aquifolium	881	21.3.3. Netyfové salmonelové infekce	899	
Tis červený Taxus baccata	881	21.4. Bacilární úplavice (shigellosis)	899	
Bolševník velkolepý Heracleum giganteum	881	21.5. Tularémie	900	
Hadi	881	21.6. Infekce vyvolané brucelami	900	
Zmije obecná Vipera berus	881	21.7. Legionářská nemoc	901	
19.7. Průmyslové výrobky chemické povahy (D. Pelclová)	882	21.8. Leptospirové infekce	901	
20. POŠKOZENÍ Z FYZIKÁLNÍCH PŘÍČIN (Z. Mareček)		21.9. Lymská borrelióza (Lyme borreliosis)	902	
20.1. Chlad a přehřátí	883	21.10. Tetanus (tetanus traumaticus)	903	
20.1.1. Hypertermie	883	21.11. Botulismus	903	
20.1.2. Přehřátí (tepelný úžeh)	883	21.12. Alimentární intoxikace	904	
20.1.3. Insolace (sluneční úžeh)	884	21.13. Systémové infekce způsobené enteroviry	904	
20.1.4. Hypotermie	884	22.13.1. Epidemická pleurodynie (bornholmská nemoc)	904	
20.1.5. Zasýpaní lavinou	886	22.13.2. Syndrom způsobené viry Coxsackie, echoviry a enteroviry 70 a 71	904	
20.2. Elektrický proud	886	21.14. Chlamydiové pneumonie	904	
20.2.1. Zasažení střídavým proudem o nízkém napětí (< 380 V)	886	21.15. Chřípka (influenza)	905	
20.2.2. Zasažení střídavým proudem o vysokém napětí (440–1000 V)	887			
20.2.3. Zasažení bleskem	887			
20.3. Utopeň a tonutí	888			
20.4. Záření	888			
20.4.1. Poškození elektromagnetickým zářením	888			
20.4.2. Poškození neionizujícím zářením	889			
20.4.3. Poškození ionizujícím zářením	889			
Zásady ochrany pracovníků a obyvatelstva před ionizujícím zářením	890			
■ Akutní postradatelní syndrom	891			
20.5. Letecká doprava	892			
■ Změny barometrického tlaku	893			
■ Snižení tlaku O ₂	893			
■ Turbulence	893			
■ Změna časových pásém	893			
■ Psychologický stres	893			
■ Ostatní komplikace	893			
20.6. Výšková (vysokohorská) nemoc	893			
20.7. Dekompresní a vzduchové embolie	895			
■ Vyšetřování osob před potápěním	896			
21. NĚKTERÁ INFEKČNÍ ONEMOCNĚNÍ ČASTÁ V INTERNÍ PRAXI (A. Lovovská)				
21.1. Paravirové infekce	897			
Infekční erytém	897			
Aplastická krize	897			
ZKRATKY			911	
REJSTŘÍK			917	

8.2.4.	Inzervativní vyšetřovací metody	96	8.7.2.	Sekundární hypertenze	142
	Srdceňní katetrizace	96		Renální hypertenze	142
	Elektrofiziologické vyšetření	97		Renovaskulární hypertenze	142
	Angiografické vyšetření	97		Endokrinní hypertenze	142
8.3.	Zástava oběhu a kardiopulmonální resuscitace (J. Bultas)	97	8.7.3.	Hypertenze vyvolané používáním léků	143
8.3.1.	Základní neodkladná resuscitace	97		Hypertenze v těhotenství	143
8.3.2.	Rozšířená resuscitace	98		Terapie hypertenze	143
8.3.3.	Terapie zástavy oběhu	99		■ Nefarmakologická terapie	143
	Terapie fibrilace komor	99		■ Farmakologická terapie	144
	Terapie asystolie	100		Nejčastěji užívané skupiny antihypertenziv	144
8.3.4.	Terapie elektromechanické disociace	100		■ Terapie hypertenze krize	148
	Léčebné prostředky			■ Terapie hypertenze rezistentní na běžnou léčbu	148
	při kardiopulmonální resuscitaci	100		■ Terapie hypertenze u starých osob	149
	■ Farmakoterapie	100		■ Terapie hypertenze u renálních onemocnění	149
	Léky užívané k podpoře a zlepšení krevního oběhu	100		■ Terapie hypertenze v těhotenství	149
	Léky užívané ke kontrole srdečního rytmu	100			
	■ Elektroimpulsotherapie	101			
8.3.5.	Postresuscitační péče	101			
8.4.	Šok (J. Vojáček)	101	8.8.	Chronická arteriální hypotenze (K. Horký)	150
8.4.1.	Hypovolemický šok	102			
8.4.2.	Kardiogenický šok	103	8.9.	Ischemická choroba srdeční (J. Bultas)	151
8.4.3.	Septický šok	104	8.9.1.	Chronické formy ICHS	154
8.4.4.	Anafylaktický šok	105	8.9.1.1.	Angina pectoris	154
8.5.	Srdceňní nedostatečnost (J. Vojáček)	107	8.9.1.2.	Přehled léčiv používaných v léčbě ICHS	157
8.5.1.	Akutní levostranná srdeční nedostatečnost	107	8.9.1.3.	Němá ischemie myokardu	160
8.5.2.	Akutní pravostranná srdeční nedostatečnost	108	8.9.1.4.	Variantní angina pectoris	161
8.5.3.	Chronická levostranná srdeční nedostatečnost	109	8.9.2.	Syndrom X	161
8.5.4.	Chronická pravostranná srdeční nedostatečnost	110	8.9.2.1.	Akutní formy ICHS	162
8.5.5.	Terapie chronické srdeční nedostatečnosti	111	8.9.2.2.	Nestabilní angina pectoris	162
8.5.6.	Prevence srdeční nedostatečnosti	116	8.9.2.3.	Náhlá smrt	164
8.6.	Poruchy srdečního rytmu (J. Kautzner)	117	8.10.	Akutní infarkt myokardu	164
8.6.1.	Bradyarytmie	122			
	■ Sinusová bradykardie	122	8.10.	Vrozené srdeční vady v dospělosti (F. Kölbel)	173
	■ Syndrom chorého svalu	122	8.10.1.	Nejzávažnější vrozené srdeční vady	175
	■ Syndrom karotického svalu	123	8.10.1.1.	Bikuspídalní (dvoucípá) aortální chlopně	175
	■ Maligní vazovagální synkopa	123	8.10.1.2.	Defekt septa sini	177
	■ Poruchy A-V vedení	123	8.10.1.3.	Defekt septa komor	177
8.6.2.	Extrasystoly	124	8.10.1.4.	Koarktace aorty	177
	■ Sírové extrasystoly	125	8.10.1.5.	Otevřená teppenná dučej	178
	■ Junkční extrasystoly	125	8.10.1.6.	Fallotova tetralogie	178
	■ Komorové extrasystoly	125	8.10.2.	Pěce o dospělé s vrozenou srdeční vadou	179
8.6.3.	Tachyarytmie	125	8.10.3.	Specifické problémy dospělých s vrozenou srdeční vadou	180
	■ Supraventrikulární tachyarytmie	125	8.10.3.1.	Infekční endokarditida	180
	Fibrilace síní	126	8.10.3.2.	Vrozená srdeční vada při těhotenství	181
	Flutter síní	127	8.10.3.3.	Arytmie	181
	Sírová tachykardie	128	8.10.3.4.	Hematologické problémy nositelů cyanotických vrozených srdečních vad	181
	A-V junkční tachykardie	129	8.10.3.5.	Eisenmengerův syndrom	182
	A-V reentry tachykardie	131			
	■ Komorové tachyarytmie	132	8.11.	Získané srdeční vady (J. Kautzner)	182
	Komorová tachykardie	133	8.11.1.	Mitrální stenóza	182
	Monomorfická komorová tachykardie	133	8.11.2.	Mitrální regurgitace	184
	Polymorfická komorová tachykardie	134	8.11.3.	Prolaps mitrální chlopně	186
	Fibrilace komor	136	8.11.4.	Aortální stenóza	186
	■ Akcelerovaný idioventrikulární rytmus	136	8.11.5.	Aortální regurgitace	188
	■ Prevence náhlé smrti	136	8.11.6.	Vady trikuspidální chlopně	189
8.6.4.	Parasystolie	137	8.11.7.	Vady pulmonální chlopně	190
			8.11.8.	Kombinované chlopně vady	190
			8.11.9.	Získané zkratkové srdeční vady	190
			8.11.10.	– Defekt komorového septa	190
				Umělé srdeční chlopně	191
8.7.	Systémová arteriální hypertenze (K. Horký)	137	8.12.	Endokarditidy (M. Aschermann)	191
8.7.1.	Esenciální hypertenze	138	8.12.1.	Infekční endokarditidy	191
			8.12.2.	Neinfekční endokarditidy	195
			8.12.2.1.	Revmatická endokarditida	195
			8.12.2.2.	Marantická endokarditida	196

8.13.	Myokarditidy (M. Aschermann)	197	9.1.3.	Chronická ischemická choroba končetin	230
8.14.	Kardiomyopatie (M. Aschermann)	198	■ Diagnóza a stadia chronické ischemické choroby končetin	230	
8.14.1.	Dilatační kardiomyopatie	199	■ Symptomatologie zužení a chronických uzávěrů	231	
8.14.2.	Hypertrofická kardiomyopatie	200	■ Terapie chronické ischemické choroby končetin	233	
8.14.3.	Restriktivní kardiomyopatie	201	Rehabilitace	235	
8.14.4.	Onemocnění myokardu při požívání alkoholu	201	Farmakoterapie	235	
8.14.5.	Onemocnění myokardu při cytostatické terapii	202	Inzavizní výkony	238	
8.15.	Onemocnění perikardu (M. Aschermann)	203	■ Prevence	238	
8.15.1.	Suchá perikarditida (pericarditis sicca)	203	■ Pracovní schopnost	238	
8.15.2.	Exsudativní perikarditida (pericarditis exsudativa)	204	Obliterující ateroskleróza	239	
8.15.3.	Exsudativní perikarditida s tamponádou srdece	205	Poškození tepen diabetem	239	
8.15.4.	Konstriktivní perikarditida	205	Medioskleróza	239	
8.15.5.	Zvláštní formy perikarditid	206	Buergerova choroba	239	
8.15.5.1.	Virové perikarditidy	206	Vaskulitidy	240	
8.15.5.2.	Tuberkulózní perikarditida	206	Vzácnější teplenné onemocnění	240	
8.15.5.3.	Uremická perikarditida	206	Akutní teplenný uzávěr	240	
8.15.5.4.	Nádorová perikarditida	207	Symptomatologie akutních uzávěrů v jednotlivých teplenných povodích	241	
8.15.5.5.	Perikarditidy u systémových onemocnění pojiva	207	Aneuryzmaty	242	
8.15.5.6.	Chyloperikard	207	Funkční cévní poruchy – varize (I. Přerovský)	242	
8.16.	Nádory srdece (M. Aschermann)	207	Raynaudův fenomén	242	
8.16.1.	Srdceňní myxomy	208	Raynaudova choroba	243	
8.16.2.	Primární maligní nádory srdece	208	Raynaudův syndrom	243	
8.16.3.	Sekundární nádory srdece	209	Akrocyanoza	243	
8.17.	Onemocnění plicního oběhu (J. Kautner)	209	Livedo reticularis	244	
8.17.1.	Plicní embolie a tromboembolická nemoc	209	Neurovaskulární syndrom	244	
8.17.2.	Netrombotická plicní embolie	212	Vazkonstrukce vyvolaná lokálním drážděním sympatiku	244	
8.17.3.	Plicní hypertenze a cor pulmonale chronicum	212	Erytromelalgie	244	
8.17.3.1.	Sekundární plicní hypertenze	213	Syndrom horní hrudní apertury	244	
8.17.3.2.	Primární plicní hypertenze	215	9.2.	Choroby žil (I. Přerovský, K. Roztočil)	245
8.18.	Onemocnění aorty (J. Vojáček)	215	9.2.1. Anatomičeské a fyziologické poznámky	245	
8.18.1.	Degenerativní onemocnění aorty	215	Fyziologie a patofyziologie	245	
8.18.2.	Disekce stěny aorty	215	Vyšetřovací metody	246	
8.18.3.	Zánětlivá onemocnění stěny aorty	217	■ Klinické vyšetření	246	
8.18.4.	Aneuryzma hrudní aorty	218	■ Zobrazovací metody	247	
8.18.5.	Aneuryzma břišní aorty	219	Inzavizní metody	247	
8.19.	Srdceňní choroby v těhotenství (J. Vojáček)	219	■ Akutní žilní trombóza	248	
8.19.1.	Chlopinné vady srdeční a těhotenství	219	Tromboflebitida	251	
8.19.2.	Dilatační kardiomyopatie a ICHS	221	Primární varixy	251	
8.19.3.	Poruchy srdečního rytmu v těhotenství	221	Chronická žilní insuficienze	252	
8.19.4.	Hypertenze v těhotenství	221	9.3.	Choroby lymfatického oběhu (K. Benda)	253
8.20.	Nesrdeční chirurgie u nemocných se srdečními chorobami (J. Vojáček)	221	9.3.1. Anatomičeské a fyziologické poznámky	253	
9.3.2.	Poruchy mízniho oběhu – lymfedém	221	9.3.2. Poruchy mízniho oběhu – lymfedém	253	
10. PNEUMOLOGIE (V. Votava)					
10.1.	Anatomie a fyziologie (V. Votava)	257			
10.1.1.	Dýchací cesty	257			
	Struktura	257			
	Funkce	258			
10.1.2.	Obranné mechanismy	258			
	Plicní parenchym	258			
	Struktura	258			
	Funkce	259			
10.1.3.	Obranné mechanismy	259			
	Plicní oběh	259			
	Anatomie	259			
	Fyziologie	260			
	Nerespirační funkce	260			
10.2.	Vyšetřovací metody (V. Votava)	260			
10.2.1.	Laboratorní vyšetření	260			
	Základní vyšetření	260			

Speciální vyšetření	260	10.8.	Asthma bronchiale (V. Votava)	289
Vyšetření biologických materiálů	261			
Imunologické vyšetření	261	10.9.	Bronchietázie (V. Votava)	293
10.2.2. Alergologická vyšetření	261			
10.2.3. Zobrazovací metody	261	10.10.	Hypoventilační syndrom (V. Votava)	293
10.2.4. Vyšetření plicní cirkulace	262	10.10.1.	Syndrom spánkové apnoe	293
10.2.5. Radiouklidové (izotopové) metody	263	10.10.2.	Centrální alveolární hypoventilace	294
10.2.6. Endoskopická vyšetření	263	10.10.3.	Hypoventilační syndrom při obezitě (Pickwickův syndrom)	294
Bronchoskopie	263			
Mediastinoskopie	264	10.11.	Respirační nedostatečnost (V. Votava)	294
Torakoskopie	264	10.11.1.	Syndrom dechové tísňe dospělých	294
10.2.7. Biopická vyšetření	265	10.11.2.	Respirační nedostatečnost při CHOPN	295
Pleurální biopsie	265			
Plicní biopsie	265	10.12.	Plicní tromboembolie (V. Votava)	296
10.2.8. Funkční vyšetřování plic (J. Křepelka)	265			
10.3. Vrozené choroby dýchacího ústrojí (V. Votava)	267	10.13.	Plicní hypertenze (V. Votava)	296
10.3.1. Mukoviscidóza – cystická fibroza	267			
10.3.2. Primární ciliární dyskinezie	268	10.14.	Interstitialní plicní procesy (V. Votava)	296
10.3.3. Deficit α_1 -antitrypsinu	268	10.14.1.	Sarkoidóza	297
10.3.4. Vývojové vady	268	10.14.2.	Plicní vaskulitidy	299
10.3.4.1. Tracheobronchiální vývojové vady	268		Wegenerova granulomatóza	299
10.3.4.2. Plicní vývojové vady	268		Syndrom Churgův-Straussové	299
10.3.4.3. Vývojové vady plicních cév	269		Lymfoidní granulomatóza	299
10.4. Zánečlivé choroby dýchacího ústrojí (V. Votava)	269		Nekrotizující sarkoidní granulomatóza	299
10.4.1. Tracheobronchitida	269		Bronchocentrická granulomatóza	299
10.4.2. Bronchitida	269	10.14.3.	Překryvný polyangiitický syndrom	299
10.5. Zánečlivé choroby plic (pneumonie) (V. Votava)	270	10.14.4.	Kryptogenenní fibrotizující alveolitida	299
10.5.1. Infekční plicní zánečty	270	10.14.4.	Pleková (iatrogenní) plícní fibróza	301
10.5.1.1. Bakteriální pneumonie	271	10.14.5.	Plicní projevy difúzních chorob pojiva	301
Lobární pneumonie	271		Revmatoidní artritida	302
Lobulární pneumonie	271		Systémový lupus erythematoses	302
– bronchopneumonie	271		Systémová sklerodermie	302
10.5.1.2. Atypické pneumonie	273		Polymyozitida a dermatomyozitida	302
10.5.1.3. Mykotické pneumonie	274		Překryvné (over-lap) syndromy	302
Kandidóza	274		Sjögrenův syndrom	303
Aspergíloza	274	10.14.6.	■ Séronegativní spondylartropatie	303
Kryptokokóza	275		Vzáchné choroby provázené vznikem intersticíální plicní fibrózy	303
Nokardioza	275	10.14.6.1.	Plicní alveolární proteinóza	303
Mukormykóza	275	10.14.6.2.	Histiocytóza X – eozinofilní granulom	303
Parazitární zánečty plic	275		Neurofibromatóza (m. Recklinghausen)	304
Plicní absces	275		Lymfagiroleiomomatóza	304
Neinfekční pneumonie	276		Idiopatická plicní hemosideróza	304
Aspirační pneumonie	276		Goodpastureův syndrom	304
Inhaláční pneumonie	277		Syndrom Heřmanského-Pudláka	304
Zvláště formy inhaláční pneumonie	277	10.15.	Profesionální choroby (V. Votava)	304
Postiradiační pneumonie	278		Tracheobronchiální reakce	304
Hypersenzitivní pneumonie – exogenní alergická alveolitida	278		Plicní reakce	304
Plicní eozinofilie (plicní eozinofilní syndromy)	279	10.15.1.	Progredující pneumokoniózy (kolagenní)	305
Lymfoidní intersticíální pneumonie	280	10.15.1.1.	Silikóza	305
10.6. Tuberkulóza (V. Votava)	280	10.15.1.2.	Silikátózy	305
Primární tuberkulóza	280		Azbestóza	305
Postprimární tuberkulóza	281		Talkóva (talková pneumokonióza)	305
Závažné formy tuberkulózy	284		Berylióza	305
Miliární tuberkulóza	284	10.15.2.	Perzistující pneumokoniózy (nekolagenní)	305
Kazeózní pneumonie	284			
Tuberkulóza nitrohrudních uzlin	285	10.16.	Nádory (V. Votava)	306
Mykobakteriáza	285	10.16.1.	Benigní nádory	306
10.7. Chronická obstrukční plicní nemoc (V. Votava)	285		Bronchialní karcinoid	306
Chronická bronchitida	285	10.16.2.	Maligní nádory (bronchogenní karcinom)	306
Emfyzém	286		Nemalobuněčný karcinom	309
Klinické třídění emfyzému	286	10.16.3.	Malobuněčný karcinom	310
Lokalizované formy emfyzému	287		Druhotné nádory plic	311
		10.17.	Choroby pohrudnice (V. Votava)	311
		10.17.1.	Fluidotorax	311
			Příčiny transsudátu	312
			Příčiny exsudátu	313
		10.17.1.1.	Zvláště formy pleurálního syndromu	313
		10.17.1.2.	Hrudní empýem	313

10.17.1.3. Hemotorax	314	Celiakální sprue	340	
10.17.1.4. Chylotorax	314	Selektivní malabsorpce vitamínu B ₁₂ s proteinurii	341	
10.17.2. Pneumotorax	314	Syndrom stagnující kličky	341	
10.17.3. Fibrotorax	315	Resekce ilea	341	
10.17.4. Nádory pohrudinice	315	Těhotenská megaloblastová anémie	341	
10.17.4.1. Primární nádory pohrudinice	315	Polékové megaloblastové anémie	341	
10.17.4.2. Metastatické nádory pohrudinice	315	Megaloblastová anémie a chronická hemodialýza	341	
10.18. Choroby mediastina (V. Votava)	315	■ Cisté aplazie červené řady	341	
10.18.1. Akutní mediastinitida	316	Akutní cistá aplazie červené řady (Owrenova typu)	341	
10.18.2. Chronická mediastinitida	316	Chronická, cistá, ziskaná aplazie červené řady	341	
10.18.3. Nádory mediastina	316	Anémie z neefektivní krvetvorby	342	
10.19. Trauma hrudníku (V. Votava)	317	■ Kongenitální dyserytropoetické anémie	342	
10.19.1. Poranění hrudní stěny	317	■ Anémie s nadbytkem železa	342	
10.19.2. Poranění pleury	317	■ Anémie chronických chorob (symptomatické anémie)	342	
10.19.3. Poranění plic	318	Anémie ze zvýšené destrukce erytrocytů	344	
10.19.4. Poranění mediastina	318	■ Dědičná hemolytická anémie	344	
10.20. Jiné choroby plic (V. Votava)	318	Dědičná sférocytóza	344	
10.20.1. Syndrom středního laloku	318	Dědičná eliptocytóza	345	
10.20.2. Polékové poškození plic	319	Nesférocytové hemolytické anémie z nedostatku G-6-PD	345	
10.20.3. Oportunní plícní infekce u imunosuprimovaných nemocných	320	■ Hemoglobinopatie (genetické poruchy hemoglobinu)	346	
10.20.4. Plice při AIDS	321	Srpkovitá anémie	346	
10.20.5. Hemoptýza	322	Talasémie	347	
10.21. Transplantace plic (V. Votava)	323	Beta-talasémie	347	
11. HEMATOLOGIE (P. Klener, B. Friedmann)				
11.1. Anatomické a fyziologické poznámky	(B. Friedmann)	325	Beta-thalassæmia minor	347
Struktura a funkce kostní dřeně		326	Thalassæmia intermedia	348
Struktura a funkce týmu		326	Thalassæmia major	348
Struktura a funkce lymfatických uzlin a MALT		326	Alfa-talasémie	348
Struktura a funkce sleziny		327	■ Ziskané hemolytické anémie	349
Růžení krvetvorby a růstové faktory		328	Autoimunitní hemolytická anémie s teplennými autoprotilátkami	349
(P. Klener)			Kryopatická hemolytická anémie	350
11.2. Vyšetřovací metody v hematologii	(B. Friedmann)	329	Polékové hemolytické anémie	350
■ Základní metody		Mikroangiopatická hemolytická anémie	351	
Krevní obraz.		Hemolytické anémie z chemických a fyzikálních příčin	351	
Punkce kostní dřeně aspirací		Methemoglobinémie	352	
Perkutánní trepanobiopsie kostní dřeně		■ Anémie z krevních ztrát	352	
Biopsie lymfatických uzlin		Akutní posthemoragická anémie	352	
LE-buňky (test na systémový lupus erythematoses)		Chronická posthemoragická anémie	353	
Sedimentace erytrocytů		Zvýšený počet erytrocytů (P. Klener)	353	
■ Speciální metody		■ Sekundární polyglobulie	353	
Cytochemické metody		Neprávní polyglobulie (erytrocytóza)	353	
Imunologické markery		■ Primární polycytémie	353	
Molekulárně biologické metody				
11.3. Choroby hematopoetické kmenové buňky (B. Friedmann)		11.5. Choroby sleziny (B. Friedmann)	353	
11.3.1. Aplastická pancytopenie.		■ Syndrom hypersplenismu	353	
Ziskaná aplastická anémie				
11.3.2. Paroxymální noční hemoglobinurie		11.6. Poruchy bílé krevní složky (P. Klener)	354	
11.4. Poruchy červené krevní složky	(B. Friedmann)	335	Neutrofily	355
Anémie		Kvantitativní odchylinky	355	
11.4.1. Anémie z poruchy krvetvorby		Neutropenie	355	
■ Anémie z nedostatku železa		Neutrofilie	356	
■ Anémie z nedostatku vitamínu B ₁₂ a kyselinou listové		Kvalitatívní abnormality	356	
Perniciózní anémie (zhoubná chuodokrevnost, m. Addison-Biermer)	339	Eozinofily	356	
Postresekční megaloblastová anémie	340	Bazofily	356	
		Lymfocyty	356	
		Monocyty	357	
11.7. Nenádorový zvětšení lymfatických uzlin (E. Benešová)				
11.7.1. Rozdělení podle lokalizace				
11.7.2. Rozdělení podle etiologie				
11.7.3. Lokální infekce				
Celkové infekce				
Přístup k nemocnému				

11.8.	Nádorové choroby krvetvorby (P. Klener)		11.10.	Transplantace krvetvorných buněk (M. Trněný)	
11.8.1.	Akutní leukémie	360	11.10.1.	Předpoklady pro úspěšné provádění transplantací	401
11.8.2.	Myelodysplastický syndrom	365		■ Systém HLA	401
11.8.3.	Myeloproliferativní syndromy	366		■ Zdroje krvetvorných buněk	402
11.8.3.1.	Primární myelofibroza	367		■ Kryokonzervace štěpu	403
11.8.3.2.	Primární trombocytémie	367		■ Přípravné (transplantační) režimy	403
11.8.3.3.	Primární polycytémie	368		■ Immunní mechanismy	403
11.8.4.	Chronická myeloidní leukémie	369	11.10.2.	Průběh autologní transplantace	404
11.8.5.	Chronická lymfatická leukémie	370	11.10.3.	Průběh alogenní transplantace	404
	Prolymfcytová leukémie	372	11.10.4.	Transplantace krvetvorných buněk u jednotlivých chorob	404
11.8.6.	Trichocelulární leukémie	372	11.10.4.1.	Nenádorová onemocnění	404
11.8.7.	Hodgkinova choroba	373	11.10.4.2.	Hematologické malignity	404
11.8.8.	Nehodgkinské lymfomy	375	11.10.4.3.	Autologní a alogenní transplantace pro solidní tumory	407
	■ Zvláštní formy nehodginských lymfomů	380	11.10.5.	Komplikace a podpůrná léčba	407
	Mycosis fungoïdes	380	11.10.5.1.	Akutní komplikace	407
	Angioimmunoblastová lymfadenopatie s dysproteinémii	381	11.10.5.2.	Pozdní komplikace	408
	Extranodální formy nehodginských lymfomů	381	11.10.6.	Perspektivy transplantace krvetvorných buněk	409
	Malatomy	381			
11.8.9.	Histiocytární malignity	381			
	■ Histiocytární medulární retikulóza	381			
11.8.10.	Plazmocytom	382			
11.8.11.	Makroglobulinémie	384			
11.8.12.	Amyloidóza	385			
11.9.	Poruchy hemostázy (P. Cieslar)	385			
11.9.1.	Fyziologie hemostázy	386	12.1.	Imunodeficiency (J. Bartušková)	411
	Základní principy hemostázy	386		Klinicky obraz	411
11.9.2.	Výšetrovací metody (J. Malý)	387		Laboratorní vyšetření	411
	■ Anamnéza	387		Diagnóza	412
	■ Laboratorní vyšetření	388		Terapie	412
	Základní metody	388		Prevence	412
	Koagulační testy	388		Posudkové hledisko	412
	Doplnující vyšetření	389	12.1.1.	Primární imunodeficiency	412
11.9.3.	Krvácivé stavy z cévních příčin (purpury) (J. Malý)	389	12.1.1.1.	Protilátkové imunodeficiency	412
11.9.3.1.	Vrozené purpury	389	12.1.1.2.	Selektivní deficit IgA	413
	Hereditární hemoragická teleangiektazie	389		Brutonova agamaglobulinémie	413
11.9.3.2.	Ziskané purpury	390		Běžná variabilní imunodeficiency	413
	Henochova-Schönleinova purpura (anafylaktoidní p., peliosis rheumatica)	390		Poruchy komplementového systému	413
	Metabolické purpury	390	12.1.2.	LAD syndrom	413
11.9.4.	Krvácivé stavy z destičkových příčin (P. Cieslar)	390		T-buněčné imunodeficiency	413
11.9.4.1.	Trombocytopenie	391	12.1.2.1.	Syndrom hyperIgE	413
	Trombocytopenie ze snížené tvorby krevních destiček	391	12.1.2.2.	Porucha fagocytózy	413
	Trombocytopenie ze zvýšeného zániku krevních destiček	391	12.1.2.3.	Sekundární imunodeficiency	414
	Trombocytopenie ze zvýšené sekvestracie	393	12.1.2.4.	Syndrom ziskané imunodeficiency	414
11.9.4.2.	Trombocytopenie	393	12.1.2.5.	Jiné sekundární imunodeficiency	415
	Vrozené trombocytopenie	394	12.1.2.6.	Sekundární protilátkové imunodeficiency	415
	Ziskané trombocytopenie	394	12.1.2.7.	Ziskané granulocytopenie	416
11.9.5.	Koagulopatie (J. Malý)	395	12.1.2.8.	Imunodeficiency po splenektomii	416
11.9.5.1.	Vrozené koagulopatie	395	12.1.2.9.	Chronický dnávavý syndrom	416
	Hemofilie A, B, C	395			
	Von Willebrandova choroba	397	12.2.	Imunopatologické stavy (T. Fučíková)	417
	Ostatní vrozené koagulopatie	397	12.2.1.	Patofyziologie autoimunity	417
11.9.5.2.	Ziskané koagulopatie	397	12.2.2.	Autoimunitní choroby	418
	Poruchy resorpce a využití vitamínu K	397	12.2.2.1.	Systémový lupus erythematoses	420
	Cirkulující antikoagulans	398	12.2.2.2.	Sjögrenův syndrom	420
	Ostatní ziskané poruchy koagulace	398	12.2.2.3.	Revmatoidní artritida	420
11.9.6.	Krvácivé stavy z jiných příčin (J. Malý)	398	12.2.2.4.	Systémová sklerodermie	420
11.9.6.1.	Disseminovaná intravaskulární koagulace	398	12.2.2.5.	Dermato-polymyozitida	420
11.9.6.2.	Krvácivé stavy z aktivace primární fibrinolýzy	400	12.2.3.	Vaskulitidy (J. Bartušková)	420
11.9.7.	Trombofilní stavy (P. Cieslar)	400	12.2.3.1.	Vaskulitidy postihující malé cévy	422
11.9.7.1.	Vrozené trombofilní stavy	401		Wegenerova granulomatóza	422
11.9.7.2.	Ziskané trombofilní stavy	401		Mikroskopická polyarteritida	422

12.2.3.3.	Vaskulitidy postihující velké cévy	425	Nemoci žaludku (<i>V. Jirásek</i>)	448	
	Hortonova a Takayasuova arteriitida	425	■ Anatomické a fyziologické poznámky	448	
12.2.3.4.	Další vaskulitické syndromy a jednotky řazené k vaskulitidám	425	■ Vyšetřovací metody	448	
	Překrývny polyangitický syndrom (overlap syndrom)	425	Gastroskopie	448	
	Behchetova choroba	425	Endoskopická ultrasonografie	449	
	Recidivující atrofická polychondritida	425	Rtg vyšetření	449	
	Kryoglobulinémie	426	Scintigrafie žaludku	449	
12.3.	Alergická onemocnění (<i>P. Panzner</i>)	426	Žaludeční chemismus	449	
12.3.1.	Etiologie a patogeneze alergických chorob	426	Zkoušky na Helicobacter pylori	449	
	Genetické faktory	426	13.2.1.	Dyspepsie	449
	Alergeny	427	13.2.1.1.	Funkční žaludeční dyspepsie	449
12.3.2.	Diagnóza alergických chorob	427	13.2.2.	Solární syndrom	452
	Anamnéza	427	13.2.3.	Peptický vřed žaludku a duodena	452
	Kožní testy	427	13.2.3.1.	Stavy po operaci žaludku	459
	Laboratorní vyšetření	428	13.2.4.	Gastritida	460
12.3.3.	Terapie alergií	428	13.2.4.1.	Akutní gastritida	460
	Eliminace alergenů	428	13.2.4.2.	Chronická gastritida	461
	Specifická imunoterapie	428	13.2.5.	Gastropatie	462
	Medikamentózní terapie	429	13.2.5.1.	Hemoragická gastropatie	462
12.3.4.	Alergické choroby	430	13.2.5.2.	Aftozní gastropatie	463
12.3.4.1.	Alergická rinitida (a konjunktivita)	430	13.2.5.3.	Gastropatie indukovaná nesteroidními antirevmatiky	464
12.3.4.2.	Průduškové astma	430	13.2.5.4.	Kongestivní gastropatie	465
12.3.4.3.	Exogenní alergická alveolitida	430	13.2.5.5.	Gastropathia gigantea (Ménétřierova nemoc)	465
12.3.4.4.	Plicní eosinofilie	431	13.2.6.	Nádory žaludku	466
12.3.4.5.	Alergická bronchopulmonální aspergilóza	431	13.2.6.1.	Žaludeční polypy a benigní nádory žaludku	466
12.3.5.	Alergie na včelí a vosí jed	431	13.2.6.2.	Karcinom žaludku	466
12.3.6.	Kožní projevy alergií	432	13.2.6.3.	Jiné zhoubné nádory žaludku	469
12.3.6.1.	Urtikárie	432	■ Lymfom žaludku	469	
12.3.6.2.	Kontaktní dermatitida	432	■ Leiomysarkom žaludku	469	
12.3.7.	Alergie na potraviny	432	13.2.7.	Bezoáry a cizí tělesa	469
12.3.8.	Alergie na léky	433	■ Bezoáry	470	
			■ Cizí tělesa	470	
13.	GASTROENTEROLOGIE (<i>V. Jirásek</i>)		13.3.	Hemoragie do horní části trávicí trubice (<i>V. Jirásek</i>)	470
13.1.	Nemoci jítru (<i>V. Jirásek</i>)	437	13.4.	Nemoci tenkého střeva (<i>V. Jirásek</i>)	472
	■ Anatomické a fyziologické poznámky	437		■ Anatomické a fyziologické poznámky	472
	■ Vyšetřovací metody	437		■ Vyšetřovací metody	472
	Ezofagoskopie	437		Rtg tenkého střeva, enteroklyza	472
	Rtg pasáž jícnem	437		Endoskopické vyšetření	472
	Dynamická scintigrafie jítru	437		Enterobiopsie	473
	pH-metrie jítru	437		Okultní krev ve stolici	473
	Manometrie jítru	437		Výšetření stolice	473
	Endoskopická ultrasonografie	438		Toleranční testy	473
13.1.1.	Dysfagie a nemoci provázené dysfagii	438	13.4.1.	Malabsorpční syndrom	473
13.1.2.	Nemoci spojené s obstrukcí jítru	438	13.4.1.1.	Celiakální sprue	476
13.1.2.1.	Membrany a prstence	438	13.4.1.2.	Tropická sprue	477
13.1.2.2.	Benigní nádory jítru	439	13.4.1.3.	Deficit laktázy	477
13.1.2.3.	Karcinom jítru	439	13.4.1.4.	Primární malabsorpce žlučových kyselin	478
13.1.3.	Motorické poruchy jítru	440	13.4.1.5.	Syndrom slepé klíčky	478
13.1.3.1.	Achalazie	440	13.4.1.6.	Syndrom krátkého střeva	478
13.1.3.2.	Difúzní spazmus jítru	442	13.4.1.7.	Whippleova choroba	479
13.1.3.3.	Neklasifikovatelné primární poruchy motility	442	13.4.1.8.	Sklerodermie (progressivní systémová skleróza)	479
	Sekundární poruchy motility	442	13.4.1.9.	Amyloidóza	479
13.1.4.	Divertikly	442	13.4.2.	Exsudativní (gastro)enteropatie	479
13.1.5.	Ezofagitida	443	13.4.3.	Divertikuly tenkého střeva	480
13.1.5.1.	Refluxní ezofagitida	443	13.4.4.	Nádory tenkého střeva	480
13.1.5.2.	Korozivní ezofagitida	446	13.4.5.	Vaskulární poruchy tenkého střeva	480
13.1.5.3.	Myotická ezofagitida	447	13.4.5.1.	Akutní ischémie, infarzace tenkého střeva	480
13.1.5.4.	Herpetická ezofagitida	447	13.4.5.2.	Chronická střevní ischémie	480
13.1.6.	Hiátní hernie	447	13.4.5.3.	Vaskulitidy	481
13.1.6.1.	Paraoesofágální kýla	447	13.4.6.	Lymphadenitis mesenterialis	481
13.1.6.2.	Skluzná jícnová kýla (axiální)	447	13.5.	Primární nespecifické střevní záněty (<i>V. Jirásek</i>)	481
13.1.7.	Traumatické léze jítru	447	13.5.1.	Idiopatická proktokolitida	481
13.1.7.1.	Boerhaaveuv syndrom	448	13.5.2.	Crohnova nemoc	484
13.1.7.2.	Syndrom Malloryho-Weissův	448	13.5.3.	Méně obvyklé kolitidy	487

Akutní přechodná kolitida (»self-limited« colitis)	487	Ultrazvukové vyšetření	509
Kolagenní kolitida	487	Počítacová tomografie	510
13.6. Nemoci tlustého střeva (V. Jirásek)	488	Endoskopická retrográdní cholangiopankreatikografie	510
■ Anatomické a fyziologické poznámky	488	Endoskopická ultrasonografie a magnetická rezonance	510
■ Vyšetřovací metody	488	13.9.1. Vrozené anomálie slinivky břišní	510
Vyšetření stolice (koprologické vyšetření)	488	13.9.2. Akutní pankreatitida	511
Endoskopické vyšetřovací metody	488	13.9.3. Chronická pankreatitida	515
Rentgenologické vyšetření	489	13.9.4. Karcinom pankreata	517
Dráždivý tráčník (colon irritabile)	489	14. HEPATOLOGIE (M. Brodanová)	
13.6.1. Divertikulóza tlustého střeva (diverticulitis)	490	14.1. Onemocnění jater (M. Brodanová)	521
13.6.3. Zácpa (obstipatio)	491	14.1.1. Anatomické a fyziologické poznámky	521
Zácpa jako příznak	491	Anatomie	521
Zácpa habituální (návyková)	492	Fyziologie	522
Zácpa z hypotonie (inertní tráčník)	492	14.1.2. Vyšetřovací metody	523
Zácpa z porušené evakuace v oblasti rektoanální	492	14.1.2.1. Laboratorní vyšetření	523
Megakolon	493	■ Vyšetření moči	523
■ Megacolon congenitum (Hirschprungova nemoc)	493	■ Vyšetření séra	523
■ Ziskané megakolon	493	Enzymové aktivity	524
13.6.5. Střevní neprůchodnost	494	Spektrum krevních bílkovin	524
13.6.6. Průjem	494	■ Immunologické vyšetření	524
13.6.6.1. Cestovatelský průjem	496	Koncentrace želez v séru	525
13.6.7. Sekundární zánětlivá onemocnění tlustého střeva	497	Tukové spektrum	525
13.6.7.1. Ischemická kolitida	497	■ Speciální vyšetření	525
13.6.7.2. Radiaciální (entero)kolitida	497	Morfologická vyšetření	525
13.6.7.3. Postantibiotická kolitida	497	Jaterní biopsie	525
13.6.8. Nádory tlustého střeva	498	Laparoskopie	526
13.6.8.1. Benigní nádory, polypy v tlustém střevě	498	14.1.2.3. Zobrazovací metody	526
13.6.8.2. Hereditární polypózní syndromy	499	Ultrasongrafie	526
■ Familiární adenomatozní polypóza	499	Rentgenologické metody	526
■ Gardnerův syndrom	500	Radionuklidová vyšetření	526
■ Peutz-Jeghersův syndrom	500	Počítacová tomografie	526
13.6.8.3. Hereditární nepolypózní karcinom tlustého střeva	500	Magnetická rezonance	527
Karcinom tráčníku a konečníku	501	14.1.3. Ikterus	527
13.6.9. Angiodysplazie	504	Metabolismus bilirubinu	527
13.6.10. Proktologická onemocnění	504	Prehepatální (hemolytický) ikterus	528
13.6.10.1. Hemoroidy, ritní městky	504	Ikterus hepatální (hepatocelulární, jaterní, parenchymový)	528
Vnitřní hemoroidy (varices haemorrhoidales interni)	504	Ikterus cholestatický (obstrukční, mechanický, chirurgický)	528
Zevní hemoroidy	505	Cholestázia	528
13.6.10.2. Fissura ani	505	14.1.5. Portální hypertenze	529
13.6.10.3. Pruritus ani	505	14.1.5.1. Následky portální hypertenze	529
13.6.10.4. Condylomata accuminata	505	Kolaterální oběh	529
13.7. Gastrointestinální projevy při AIDS (V. Jirásek)	505	Krvácení z jícnových varixů	530
13.8. Střevní parazitární infekce (V. Jirásek)	506	Splenomegalie a hypersplenismus	531
13.8.1. Onemocnění vyvolaná provoky	506	Ascites	532
13.8.1.1. Giardioza, lamblíóza	506	14.1.6. Encefalopatie a endotoxémie	532
13.8.1.2. Améboza, amebová dyzentérie (amoebiasis)	506	Ascites	532
13.8.1.3. Kryptosporidioza	506	14.1.7. Encefalopatie (jaterní, portální, portosystémová)	534
13.8.2. Helmintózy	507	14.1.8. Jaterní selhání (jaterní insuficience)	535
13.8.2.1. Trematodózy	507	14.1.8.1. Hepatorenální syndrom (funkční selhání ledvin)	537
Schistosomózy (bilharziózy)	507	14.1.9. Akutní virové hepatitidy	538
13.8.2.2. Cestodózy	507	14.1.9.1. Hepatitis A	539
Nematodózy	507	14.1.9.2. Hepatitis B	540
Askarióza	507	14.1.9.3. Hepatitis C	542
Enterobióza	507	14.1.9.4. Hepatitis D	542
Trichurióza	508	14.1.9.5. Hepatitis E	542
Larvální toxokaróza	508	14.1.9.6. Ostatní virózy a infekce	542
13.9. Nemoci slinivky břišní (P. Dítě)	508	14.1.9.7. Infekční mononukleóza	542
■ Anatomické a fyziologické poznámky	509	14.1.9.8. Infekce citemegalovirem	542
■ Vyšetřovací metody	509	Leptospirozy	543
Prostý snímek břicha	509	14.1.9.7. Následky akutních hepatitid	543
		Benigní následky	543
		Závažné následky	544
		Chronické hepatitidy	544
		Granulomatózní hepatitidy (granulomatóza jater)	547

14.1.12. Jaterní cirhóza	547	14.2.9. Dyskineze žlučových cest	576
14.1.12.1. Primární biliární cirhóza	550	14.2.10. Některé vzácnější afekce	577
14.1.13. Alkohol a játra	551	14.2.10.1. Hemobilie	577
14.1.13.1. Alkoholická steatóza (ztukovatění játer)	551	14.2.10.2. Biliární ileus	578
14.1.13.2. Alkoholická hepatitida	552	14.2.10.3. Biliární peritonitida	578
14.1.13.3. Alkoholická cirhóza	552	14.2.11. Nádory žlučníku a žlučových cest	578
14.1.14. Wilsonova choroba	552	14.2.11.1. Karcinom žlučníku	578
14.1.15. Hemochromatóza (primární, idiopatická)	554	14.2.11.2. Nádory žlučových cest	579
14.1.16. Jaterní steatóza (tuková játra, ztukovatění játer)	555	14.2.11.3. Karcinom Vaterovy papily	580
14.1.17. Porfyrie	557		
14.1.18. Toxiccké jaterní poškození	557		
14.1.18.1. Akutní toxiccká hepatitida	557		
14.1.18.2. Cholestaža polépková	558		
14.1.19. Játra a těhotenství	558		
14.1.19.1. Onemocnění nesouvisející s těhotenstvím	558		
14.1.19.2. Jaterní onemocnění specifická pro těhotenství	558		
Zloutenka těhotných (icterus gravidarum)	558		
Akutní těhotenská steatóza játer (akutní tuková játra těhotných)	559		
HELLP syndrom (haemolysis, elevated liver enzymes, low platelet count syndrome)	559		
14.1.20. Familiární hyperbilirubinemie	559		
Gilbertova hyperbilirubinemie	559		
Crigler-Najjarův syndrom	559		
Dubin-Johnsonův syndrom	560		
Rotorův syndrom	560		
14.1.21. Jaterní cysty	560		
14.1.22. Abscesy játer	560		
14.1.22.1. Pyogenní absces játer	560		
14.1.22.2. Amébový játerní absces	560		
14.1.23. Nádory játer	561		
14.1.23.1. Benigní nádory	561		
Adenom játer	561		
Hemangiomy játer	561		
Lipom, myofibrom, angioplipom, fibrom, leiomyom, mezoteliom	561		
14.1.23.2. Maligní nádory	561		
Primární karcinom játer (hepatocelulární karcinom, hepatokarcinom)	561		
Cholangiokarcinom játer (cholangiohepatocelulární karcinom, smíšený karcinom)	562		
14.1.23.3. Metastatické nádory játer	562		
14.1.24. Transplantace játer	562		
14.2. Onemocnění žlučníku a žlučových cest (Z. Mareček)	564		
14.2.1. Anatomičká a fyziologické poznámky	564		
Tvorba žluči	564		
Funkce žluči v organismu	564		
Žlučové kyseliny	564		
Funkce žlučníku a žlučových cest	565		
14.2.2. Vyšetřovací metody	565		
Laboratorní metody	565		
Zobrazovací metody	565		
Endoskopické metody	565		
14.2.3. Cholezystolitázia (žlučové konkrementy)	566		
14.2.4. Choledocholitázia	569		
14.2.5. Cholecystitidy	571		
14.2.5.1. Akutní kalkulózní cholecystitida	571		
14.2.5.2. Chronická kalkulózní cholecystitida	574		
14.2.5.3. Akalkulózní cholecystitida	574		
14.2.6. Cholangitidy	575		
14.2.6.1. Akutní cholangitida (cholangoitida)	575		
14.2.6.2. Chronická cholangitida	575		
14.2.6.3. Primární sklerózující cholangitida	576		
14.2.7. Stenóza Vaterovy papily	576		
14.2.8. Postcholecystektomický syndrom	576		
		14.2.9. Dyskineze žlučových cest	576
		14.2.10. Některé vzácnější afekce	577
		14.2.10.1. Hemobilie	577
		14.2.10.2. Biliární ileus	578
		14.2.10.3. Biliární peritonitida	578
		14.2.11. Nádory žlučníku a žlučových cest	578
		14.2.11.1. Karcinom žlučníku	578
		14.2.11.2. Nádory žlučových cest	579
		14.2.11.3. Karcinom Vaterovy papily	580
		15. NEFROLOGIE (V. Tesař)	
		15.1. Vyšetřovací metody v nefrologii (O. Schück)	581
		15.1.1. Anamnéza a fyzikální vyšetření	581
		15.1.2. Laboratorní a pomocná vyšetření	582
		15.1.2.1. Chemické a mikroskopické vyšetření moči	582
		Proteiniurie	582
		Vyšetření močového sedimentu	583
		15.1.2.2. Funkční vyšetření ledvin	584
		Plazmatická koncentrace kreatininu	584
		Renální clearance kreatininu	584
		Koncentrační schopnost ledvin	586
		Acidifikační schopnost ledvin	586
		Ultrasonografické vyšetření	586
		15.1.2.4. Další vyšetření	587
		15.2. Vrozené vývojové vadny (M. Merta)	587
		15.3. Vrozené nemoci ledvin (M. Merta)	588
		15.3.1. Polycystická choroba ledvin autosomálně dominantního typu	588
		15.3.2. Polycystická choroba ledvin autosomálně recessivního typu	589
		15.3.3. Postižení ledvin u dědičných metabolických poruch	589
		■ Cystinóza	589
		■ Primární hyperoxalurie	589
		■ Metabolické poruchy se střídáním	589
		Dědičná onemocnění s glomerulárním postižením	590
		■ Alportův syndrom	590
		■ Syndrom nehet-patela (dědičná osteoonychodysplazie)	590
		■ Vrozený nefrotický syndrom	590
		Nemoci tubulů	590
		■ Poruchy transportu v proximálním tubulu	590
		■ Renální tubulární acidóza	591
		■ Bartterův syndrom	591
		■ Nefrogenní diabetes insipidus	591
		15.4. Nefrotický syndrom (V. Tesař)	591
		15.4.1. Patogeneze otoků při nefrotickém syndromu	592
		Terapie otoků při nefrotickém syndromu	592
		15.4.2. Komplikace nefrotického syndromu	593
		■ Infekce	593
		■ Tromboembolické komplikace nefrotického syndromu	593
		■ Poruchy metabolismu lipidů při nefrotickém syndromu	594
		■ Proteinovery malnutrice u nefrotického syndromu	594
		15.5. Nemoci glomerulů (V. Tesař)	594
		Klasifikace	594
		Etiologie	596
		Patogeneze	596
		Klinicky obraz	597